

Nemzetpolitikai összefoglaló

2013. 7. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Orbán Viktor levele a határon túli magyar állampolgároknak

Levelet küldött a határon túl élő magyar állampolgároknak Orbán Viktor kormányfő, mert a kabinet őket is be akarja vonni a nemzeti konzultáció rendszerébe. A levélben Orbán Viktor Magyarország új állampolgárait köszönti. „Nagy elégtétel a magyarság számára, hogy az állampolgárság kiterjesztésével immár az anyaország polgárai lehetünk, bárhol is élünk a világban” - írta, hozzátéve, hogy mindez nemcsak elégtétel, hanem lehetőség is egyben. „Megszervezhetjük magunkat, újra együtt kormányozhatjuk Magyarországot, és mindannyian beleszólhatunk a nemzet jövőjébe” - állapította meg. Ehhez azonban - folytatta a kormányfő - „tudnunk kell egymásról”, és rendelkezni kell minden fontos, aktuális információval Magyarországról, ezért a kabinet úgy döntött: a jövőben rendszeresen tájékoztató levelet küld a határon túli magyar állampolgároknak, hogy bekapcsolódhassanak Magyarország sorsának alakításába. Havasi Bertalan, a miniszterelnök sajtófőnöke az MTI érdeklődésére közölte: 160 ezer levelet küldtek ki, a küldemények előállításának és kézbesítésének költsége pedig 45,8 millió forint volt. A sajtófőnök megerősítette, hogy a kormány a jövőben is küld leveleket a határon túli magyaroknak, mert ők is részei a nemzeti együttműködés rendszerének.

Megjelentek a külhoni magyarságnak szóló pályázatok

Megjelentek a külhoni magyarságnak szóló pályázati felhívások a Bethlen Gábor Alapkezelő megújult honlapján - tájékoztatta a Nemzetpolitikai Államtitkárság az MTI-t. A közlemény kiemeli, az államtitkárság és a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. évről évre kiemelt hangsúlyt helyez arra, hogy a külhoni magyarság számára elérhető pályázati források minél hamarabb elérhetőek legyenek. A magyar kultúráért és oktatásért pályázatok keretében a magyar közösség céljait szolgáló kulturális és oktatási programokat támogatnak. Ezek közé tartozik a magyar történelmi és kulturális örökség ápolása, kulturális, ifjúsági és hagyományőrző programok, különös tekintettel a szórványprogramokra; kulturális, hitéleti és szociális tevékenységek; valamint magyar nyelvű közoktatási programok, kiemelten az általános iskolák alsó tagozatainak programjaira. Segítség kérhető magyar nyelvű szakképzési, felnőttképzési, felsőoktatási programok, tudományos kutatások, konferenciák; tanulmányi versenyek és szaktáborok megvalósítására; iskolabusz-üzemeltetésre; amatőr és hivatásos színházi produkciókhoz. Támogatás igényelhető továbbá a magyar közösség céljait szolgáló írott és elektronikus médiára, könyvkiadásra, a magyar közösség céljait szolgáló fejlesztésekre és ingatlanberuházásokra. A Szülőföldön magyarul program keretében nevelési, oktatási, valamint tankönyv- és taneszköz-támogatás igényelhető. A 2013 a külhoni magyar kisiskolások éve program részeként közösségépítési továbbképzésre, a Ringató program módszertani továbbképzésre és pedagógiai módszertani együttműködésre várja a jelentkezőket. A Határtalanul! program keretében magyarországi köznevelési intézmények pályázhatnak külhoni tanulmányi kirándulás, együttműködés megvalósítására a 2013/14-es tanévben. Három felhívás részeként általános iskolás,

gimnazista, valamint szakképző iskolás diákok juthatnak el Erdély, Felvidék, a Vajdaság, Kárpátalja, Horvátország, Muravidék magyarlakta területeire. A hetedikes diákok tanulmányi kirándulások keretében utazhatnak a határon túlra. A gimnáziumokban, illetve a szakképző iskolákban tanuló 9-12. évfolyamos diákok számára külföldi partneriskolák magyar diákjaival közösen megvalósított együttműködésre, kölcsönös látogatásokra nyílik lehetőség.

Diplomáciai feszültség a székely zászló miatt

Komoly diplomáciai feszültség alakult ki Magyarország és Románia között a székely zászló kifüggesztésének jogossága kapcsán. Bár a téma az utóbbi hetekben napirenden volt a romániai magyar nyelvű sajtóban, a központi román médiába a Sepsiszentgyörgyön egy nagyméretű székely zászló elé kifüggesztett román lobogó megrongálása kapcsán került be. A zászló körüli vitákra válaszul, a székelyföldi önkormányzatokkal való szolidaritás jeleként több magyarországi település tűzte ki a székely zászlót, az egyik ilyen ünnepségen pedig Németh Zsolt külügyi államtitkár „szimbolikus agresszióknak” nevezte a román hatóságok, kiemelten a leváltott Kovászna megyei prefektus viszonyulását a kérdéshez. A román média ingerküszöbét tulajdonképpen még ez sem érte el, ám ekkor Victor Ponta miniszterelnök az élő adásban közvetített kormányülésen határozott reakcióra kérte külügyminiszterét, „szemtelenségnek” nevezve Németh Zsolt szavait. Míg Magyarországon csupán néhány sajtóhír foglalkozott a kérdéssel – és azok is a külügyminisztériumi közlemények ismertetésére szorítkoztak –, addig Romániában valóságos médiahisztériába csapott át a téma tárgyalása, amelynek során a külügy-, és a belügyminiszter, majd maga a miniszterelnök is szabadon nyilatkozott a sajtónak. A hírtelevíziók egymást túllícitálva adtak teret a magyarokat sokszor útszéli hangnemben gyalázó politikai kommentátorok, politikusok vitáinak, Füzes Oszkár bukaresti nagykövet maga is több hírtelevízió élő adásában ismertette a magyar álláspontot. Ezen a ponton a kérdés már nem a székely zászló használatáról szólt – amelyet egy idő után már ártatlan jelképnek kezdett tekinteni a román sajtó is – hanem a területi autonómiáról. A román hírmagyarozók egyértelműen szecessziós kísérletként, egy Románia feldarabolásához vezető terv részeként mutatták be az autonómiát, egyenesen Magyarország titkos revíziós kísérleteként értékelve minden erre irányuló kezdeményezést. A médiahullámokat külön felkavarta Füzes Oszkár nyilatkozata, aki – románul nyilatkozva – a román alkotmány megváltoztatását kérte a döntéshozóktól Székelyföld autonómiájának lehetővé tétele érdekében. A diplomáciai szokásokat figyelmen kívül hagyva erre szintén élő adásban vetette fel Titus Corlatean külügyminiszter a nagykövet kiutasításának lehetőségét, ami már valódi diplomáciai botrányt jelentett volna a két ország között. Végül Titus Corlatean és Martonyi János telefonos egyeztetése kapcsán a két külügyi tárca nyilatkozatot adott ki, amelyben a kétoldalú kapcsolatok fontosságát és a feszültségek csökkentésének szükségességét emelték ki, diplomáciai téren tehát megoldódott a helyzet, a médiában azonban továbbra

is téma maradt. Az audiovizuális média nézettségi szempontjainak megfelelően negatív keretben tárgyalta az eseményeket, elszakadási kísérletként ábrázolva az autonómiát és Románia destabilizálásának tervével vádolva Magyarországot, az írott sajtóban azonban számos vélemény látott napvilágot, amely álproblémának értékelte a történeteket és komolyan felvetette a romániai interetnikus kapcsolatok újratárgyalásának lehetőségét. Az erdélyi magyarság jogos igényeiről, a román történelemírás hiányosságairól és a magyarországi politika védhatalmi szerepéről szóló román nyelvű írások mindenképpen az újdonság erejével hatottak, még ha jelenleg messze is áll attól a helyzet, hogy ezek rövidtávon megváltoztassák a témában kialakult román közgondolkodást. A román politika hivatalos álláspontjában pedig csak akkor állhat be lényeges változás, ha a társadalom széles rétegeinek reakciói is megváltoznak.

Az európai polgári kezdeményezésről egyeztetett az RMDSZ és az SZNT

Az európai polgári kezdeményezésről tárgyalt Kelemen Hunor RMDSZ-elnök és Izsák Balázs, a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) elnöke. A megbeszélésről kiadott SZNT-közlemény szerint Kelemen Hunor megerősítette: jónak tartják a Székely Nemzeti Tanács európai polgári kezdeményezését, és úgy vélte, az összhangban van az RMDSZ céljaival is. Mindkét politikus úgy ítélte meg, hogy ésszerű, ha két külön kezdeményezést indítanak, tekintettel arra, hogy azok különböző szakterületekre vonatkoznak. Míg az RMDSZ általános kisebbségi keretszabályozást kezdeményez, az SZNT a nemzeti sajátosságokkal rendelkező régiók védelmére összpontosít kezdeményezésében. Izsák Balázs felkérte az RMDSZ elnökét, hogy jelöljön az SZNT által javasolt polgári kezdeményezés bizottságába egy tagot, és a kölcsönösség jegyében ajánlotta fel a segítségét az aláírásgyűjtésben. Megállapodtak a további szakmai egyeztetésben, és az együttműködés részleteinek a kidolgozásában. Kelemen Hunor pénteki kolozsvári sajtótájékoztatóján úgy vélte, az RMDSZ és az SZNT tervezete kiegészítik egymást. Reményét fejezte ki, hogy mindkét tervezet kiállja az Európai Bizottság előzetes vizsgálatának a próbáját, és mindkét tervezethez kezdhetik gyűjteni az aláírásokat. Az MTI kérdésére hozzátette, egymás aláírásgyűjtésének a támogatásáról csak akkor egyeztetnek, ha mindkét tervezet zöld utat kap az Európai Bizottságtól. A Székely Nemzeti Tanács elnöke meghívta az RMDSZ-t és Kelemen Hunort a március 10-én Marosvásárhelyen tartandó Székely Szabadság Napja elnevezésű tüntetésre. Izsák Balázs úgy vélte, ezen a rendezvényen maga a közösség nyilváníthatja ki, nem ért egyet az olyan közigazgatási átalakítással, amely sérti a székelység jogait, ellentétes Románia nemzetközi kötelezettségvállalásaival. A tüntetésen azt is nyomatékosítanak, hogy igénylik Székelyföld területi autonómiájának törvény általi szavatolását. Az SZNT közleménye szerint a felkérésre az RMDSZ elnöke elmondta, megannyi RMDSZ-szervezet lesz jelen a tüntetésen. Személyes részvételéről a szervezet vezető testületeiben lefolytatott tanácskozás után nyilatkozik.

Az MPP-vel tárgyalt Kolozsváron az RMDSZ

Románia közigazgatásának tervezett átalakításáról, az európai polgári kezdeményezésről és a székelyzászló-ügyről tárgyalt Kolozsváron az RMDSZ és a Magyar Polgári Párt (MPP) elnöke. A találkozóról Kelemen Hunor RMDSZ-elnök tett említést, a csütörtöki találkozóval a szövetség nyitottságát példázta. Biró Zsolt MPP elnök azt nyilatkozta: az RMDSZ kolozsvári székházában tartott találkozón egyebek mellett a két párt álláspontját vitatták meg Románia küszöbön álló adminisztratív átszervezéséről. Megállapította, a két párt régiós elképzelései nagy mértékben hasonlítanak egymásra. Az MPP elnöke azt is megjegyezte, ugyan pártja a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) európai polgári kezdeményezését támogatja, mely a nemzeti sajátosságokkal rendelkező régiók védelmére összpontosít, kész támogatni az RMDSZ általános kisebbségi keretszabályozási kezdeményezését is, ha ez utóbbit hagyja jóvá az Európai Bizottság. Arra a kérdésre, hogy miben nem értettek egyet, az MPP elnöke a magyar kormány megítélését említette. Hozzátette, az MPP - az RMDSZ álláspontjától eltérően - úgy látja, hogy az erdélyi magyarság köszönettel tartozik Németh Zsolt külügyi államtitkárnak és a magyar kormánynak, amiért szót emeltek a székely zászló elleni romániai agresszió ellen.

Az RMDSZ tárgyalásai az MPP-vel, illetve az SZNT-vel azokat a vélekedéseket erősítik, amelyek szerint a Szövetség az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) helyzetét úgy próbálja tovább gyengíteni, hogy együttműködésre tesz gesztusokat az EMNP-n kívüli ellenzék számára. Az EMNP elszigetelése nemcsak az RMDSZ, hanem az MPP érdeke is, hiszen a két kisebb párt szavazótáborának nagyjából azonos, így leginkább egymás ellenfelei. Az MPP vezetői úgy látják, hogy az EMNP célja rövidtávon éppen az ő pártjuk ellehetetlenítése, a két párt fúziója pedig tulajdonképpen az EMNP kizárólagos befolyásának kiterjesztését jelentené az MPP-re is. Az RMDSZ-nek mindenképpen kedvezőbb lenne, ha az MPP lenne az egyetlen ellenzéki erő, hiszen – a nyilvánvaló választási megfontolások mellett – ebben az esetben a Fidesszel is nagyobb eséllyel építenének ki szorosabb kapcsolatokat. Az RMDSZ-MPP tárgyalások – még ha ezek konkrét eredményei nem is látszanak – tehát mindkét fél számára előnyösek, az EMNP-nek pedig komolyan számolnia kell azzal a lehetőséggel, hogy az „RMDSZ legfőbb kihívója” pozíció megszerzéséért külön meg kell küzdenie az erdélyi magyar politikai mezőben. A jövő évi európai parlamenti választások – és az esetleg ezzel egy időben megrendezendő magyarországi országgyűlési választások – rendkívül érdekessé teszik az erdélyi magyar politikai szervezetek közötti viszonyrendszer alakulását.

Kikérné a felvidéki magyar állampolgárok listáját az SNS

Az újonnan magyar állampolgárságot szerzett személyek listájának Magyarországtól való kikérésére szólítja fel a szlovák belügyminisztériumot és a külügyi tárcát a Szlovák Nemzeti Párt (SNS). Andrej Danko, a parlamenten kívüli párt elnöke a felszólítással arra reagált,

hogy az Európai Parlament petíciós bizottsága a közelmúltban a szlovákiai magyarok szlovák állampolgári jogai mellett kiálló petíció befogadása mellett döntött. A petíciót Lomnici Zoltán, az Emberi Méltóság Tanácsának elnöke és a magyar állampolgárságát nyíltan felvállaló Gubík László nyújtotta be tavaly. A beadvány többek közt arra mutat rá, hogy a szlovák állam, bár alkotmánya garantálja, hogy senkitől nem vehetik el a szlovák állampolgárságát, mégis megteszi ezt. Az SNS elnöke szerint az újonnan állampolgárságot szerzett magyar állampolgárok listájának kikérését az indokolja, hogy Szlovákiában az államigazgatásban és az önkormányzatokban, vagy a rendőrség és a titkosszolgálat alkalmazásában is lehetnek olyan személyek, akik külföldi állampolgárok. „Ez károsítja Szlovákia érdekeit, mert több ilyen funkció betöltésének is szlovák állampolgárság a feltétele” - vélekedett. Rámutatott: eddig sem Robert Fico jelenlegi, sem Iveta Radičová előző kormánya nem indítványozta egy ilyen lista kiadását Budapestről. Andrej Danko, Lomnici Zoltán és Gubík László beadványával kapcsolatban hozzáfűzte: pártja támogatja a Jaroslav Paška, az SNS által jelölt Európai Parlamenti képviselő által a petícióval szemben benyújtott írásbeli kifogást.

Semjén: Magyarország határozott fellépést vár el a szerb hatóságoktól

A magyar kormány értetlenül áll a temerini, újvidéki és óbecsei magyarságot sújtó legutóbbi incidensek előtt, elvárja alapos kivizsgálásukat, valamint a szerb hatóságok határozott fellépését - közölte Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes. A kormányfő nemzetpolitikáért felelős helyettese közleményében kifejtette: a rendszeressé váló magyarverések és a nemzetiségi alapon sértegető graffitik komoly aggodalomra adnak okot, kiváltképp akkor, amikor a két nemzet a történelmi megbékélés küszöbén áll. Kiemelte: ennek szellemében a kormánya határozott fellépést vár el a szerb hatóságoktól. Azt, hogy minden egyes incidenst gyorsan és pártatlanul, a „kettős mércét” nélkülözve vizsgáljanak ki, az elkövetőket mielőbb vonják felelősségre, és minden egyes ügy kimenetele széles nyilvánosságot kapjon. „Az újabb temerini incidens csak újfent megerősíti, az illetékes állami szerveknek határozottan és gyorsan kell intézkedniük, hogy megakadályozzák a biztonsági helyzet további romlását ebben a községben, de Vajdaság egészében is” – figyelmeztetett Pásztor István, a tartományi képviselőház elnöke. A tartományi képviselőház elnöke figyelmeztetett, az, hogy ezeket az eseményeket egyesek félvállról veszik, netalán figyelmen kívül hagyják, aggasztó következményekkel járhat.

A Szerbiáról szóló jelentés elfogadása a vajdasági magyaroknak is kedvez

Az Európai Parlament (EP) külügyi bizottsága által Strasbourgban elfogadott Szerbia-jelentés a vajdasági magyarság számos időszerű problémáját is megemlíti. Schöpflin György néppárti árnyék-jelentéstevő és Gál Kinga, a külügyi bizottság póttagja áttörésnek tekinti, hogy közös módosító indítványukat sikerült nagy többséggel elfogadtatni, így a vajdasági magyarság számos időszerű problémája hangsúlyosan szerepel a dokumentumban. A Vajdasági Magyar Szövetséggel egyeztetve kidolgozott javaslatoknak köszönhetően a jelentésben megnevezték a Vajdaság régiót. A dokumentumba bekerült az utalás a tartomány autonómiáját és költségvetését megnyirbáló kormányzati intézkedésekre. „Az EP Szerbia-jelentése útmutató a demokratikus Szerbia irányába, elengedhetetlen feltételekkel a kisebbségi jogok iránt” - hangsúlyozta Schöpflin György a szavazást követően. Fontosnak nevezte, hogy a dokumentumban minden olyan lépést megnevezzenek, amely hátrányosan érinti a szerbiai kisebbségek - így a vajdasági magyarok - jogait. Az EP előreláthatólag a márciusi plenáris ülésen fog szavazni a jelentés végleges szövegéről.

Újabb támadás magyarok ellen Temerinben

Újabb, magyarokat érintő incidens történt Temerinben. Szombatra virradóra „utcai szóváltást követően szerb fiatalokból álló csoport üldözőbe vett három kiskorú magyar fiataalt, akik a túlerő és a röpködő sörösüvegek elől” a közelben lakó barátjuknál kerestek menedéket. A támadók a bent tartózkodók „magyar anyját szidva” először a redőnyön dörömböltek, majd elmentek. Rövidesen számbelileg mintegy tíz főre erősödve visszatértek, és téglákkal, kövekkel betörték a ház redőnyét és ablakait. Tégladarab találta el az egyik magyar fiataalt is, de szerencsére nem okozott nagyobb sérülést. A család feljelentést tett a rendőrségen, amely garázdaság gyanújával öt nagykorú gyanúsítottat állított elő - írta a VMDP. A párt szerint az incidensnek nyilvánvalóan etnikai vonatkozásai vannak. A párt elítélte a támadást, s közölte, hogy erélyes fellépést vár el a bűnüldöző szervektől, valamint elvárja azt, hogy létszámában erősítsék meg a temerini rendőrállomást. Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) és a vajdasági tartományi képviselőház elnöke közleményében figyelmeztetett: az újabb temerini incidens azt támasztja alá, hogy az illetékes állami szerveknek határozottan és gyorsan kell intézkedniük a biztonsági helyzet romlásának megakadályozása érdekében. Ha ezeket az incidenseket egyesek félvállról veszik, netán figyelmen kívül hagyják, az aggasztó következményekkel járhat - tette hozzá.